

Uredništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 9, pritličje.
Rokopisov ne vrača.

Poštnina plačana v gotovini.

Izhaja vsak četrtek
zjutraj in stane s
poštnino vred za
celo leto 24 Din, za po-
leta 12 Din, za
leta 6 Din.

Posamezna številka 7

SRPSKA STRAŽA

SILLO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 9, pritličje.
Telefon štev. 7.

Inserati: Ena šest-
stolpna petivrsta
stane 1 Din, 25 para.
Pri večkratni objavi
primeren popust.
Posamezna številka 75 p

23. štev.

Gornja Radgona, dne 7. junija 1923.

V. leto.

Politika dvoreznega noža.

Prošli teden je prišlo do izvolitve stalnega predsedništva državnega zbora. Za predsednika, podpredsednika in tajnika so izvoljeni sami radikalci. — Ko smo zasledovali razprave v verifikacijskem odboru in sploh vse dosedanje parlamentarno delo od volitev do danes, smo mogli opaziti, da je več radikalnih prvakov podalo mnogo najrazličnejših izjav, ki pa si stoje druga z drugo v ostrem protislovju. — Ko je vehementni demokrat Pribičević napadel radikale z ostrim očitkom, da so izdajalci vidovdanske ustave, je radikal dr. Laza Marković, ki notabene v radikalni stranki več pomeni kakor napr. dr. Léonard ali katera druga slična politična zvezda, izjavil jasno, da hočejo radikalci vidovdansko ustavo popolnoma izvesti. Medtem pa je minister g. Ljuba Jovanović, eden radikalnih voditeljev in sedanje predsednik nar. skupščine rekel ravnotako jasno, da se sedanja ustava čisto lahko spremeni. — Z ozirom na te dvolične izjave vodilnih osebnosti najmočnejše srbske in državne stranke je povsem naravno, da so začeli listi pisati, da obstojita v radik. stranki dve struji: Ena, katero vodi Ljuba Jovanović, ki je ves zavzet za spremembo ustave in za sporazum in druga pod vodstvom dr. Laze Markovića, velikega prijatelja demokratov, ki ne marajo o spremembi ustave ter o kakem pametnem sporazumu ničesar vedeti. — Kakor znano, je sam velikopotezni Ljuba Jovanović stopil z Radičem v stik; ko pa ga je pri neki priliki napadel Pribičević (demokrat) mu je zaprusil v obraz, da bo izpeljal vidovdansko ustavo do poslednje pičice in da ga naj radi tega ne napadajo. — Ta dvorezna politika je vsekakor zelo čudna. — Taisti Ljuba Jovanović je sedaj stalni predsednik Narodne skupščine in mora kot tak stati kralju kot svetovalec na strani ter mu poročati o pravem stanju v vladi, o razmerah, ki so nastale in še bodo nastale. Kot tak bo igral veliko vlogo kot svetovalec pri bodočih volitvah, pri vseh vladnih spremembah itd. — Nadvse značilno in gotovo tudi ne brez pomena je, da nobeden Radičevih poslancev in pristašev ni izvoljen v predsedstvo državnega zbora. — Z ozirom na polpretekle razgovore in napeta pogajanja za sporazum je prizadeta slovensko-hrvaška javnost upravičena, zahtevati vpogled v takozvani Markov protokol ali protokol sporazuma.

Povsem mučno vpliva na javnost, da še nimamo sporazuma vsaj v onem stadiju, kakor bi moral biti. Radič podpira radikale, ki so vsled tega postali močni in ko bodo zbrali vse moči, bodo v stanu mnogo lažje potlačiti Radiča in nas ob tla. Ljudstvo hoče, da se položaj razjasni, razbistri. Ljudstvo hoče shodov in — dejanj. Ako je sporazum pot do boljših razmer, potem ga je treba neodvlačno takoj skleniti. Kajti ako Radič in sploh revizionistični blok dopusti, da prinese radikalna vlada kar največ najpotrebnejših zakonov, za katere sicer naši poslanci razun na najpotrebnejše in najboljše ne bodo glasovali, bodo radikalci kaj lahko razpisali nove volitve in svojo moč naslonili na demokrate,

nad katerimi so itak v večini. Radikalci so previdni pa tudi dovolj prefrigani politiki. S pomočjo plačanih duš Nemcev, Turkov in Madžarov lahko pridejo do znatne večine in mesto sporazuma in spremembe ustave bomo dobili — dolg nos in porogljiv zasmeh.

Ta politika dvoreznega noža, katero igrajo radikalci danes se bo kruto maščevala. To igro omogočuje Radič sam, ki nosi tudi odgovornost za vse posledice, ki lahko iz tega držanja nastanejo. Radič je danes s celim svojim blokom v stanu, da zruši navidezno radikalno silo, ki izgleda samo radi Radičeve pomoči tako velika. Ker se radikalci s pomočjo Radiča držijo na krmilu, zato je tudi Radič neposredno narodu slovenskemu in hrvaškemu odgovoren za vse ono, kar dela sedanja vlada, kakor tudi za vse ono, kar še bo napravila. Jasno kot beli dan je, da radikalci brez bloka, s katerim so se spustili v pogajanja ne pomenijo mnogo. Tako so danes na eni strani absolutni gospodarji položaja ter se kažejo kot zagrizeni centralisti, v isti sapi pa predejo nitke za sporazum. Javnost želi svetle jasnosti glede stanja sporazuma in pozivlja svoje poslance, da naj store vse samo, da se doseže pameten in pravičen sporazum potem katerega se bo lahko naš narod dvignil gospodarsko in — kulturno!

Proslava 40letnice obstanka gornje-radgonskega Gasilnega društva.

Proslava 40 letnice obstanka tukajšnjega Gasilnega društva se je izvršila v okviru danih razmer kar najlepše. V naslednjem prinašamo poročilo o tej redki slavnosti, da dobijo obmejni Slovenci, ki pripadajo človekoljubnim gasilnim društvom skromen spominček na to proslavo. Predpriprave so se vršile z veliko požrtvovalnostjo vseh članov pripravljane odbora. Napovedana bakljada je morala vsled ne-nadnega dežja izostati, zato se je v lepem jutru vršila budnica. Po pribl. pol 5. uri je začela mlada, a že dokaj dobro izvežbana godba pod vodstvom g. Potočnika svirati razne skladbe, katerih zvoki so zaspale Gornjeradgončane zbudile iz prijetnega spanja. Ob dohodu ljutom. vlaka se je vršil sprejem gostov iz ljutomerske strani in pri marib. vlaku sprejem ostalih gostov. Ob tej priliki gre zahvala g. načelniku tuk. žel. postaje, da je dovolil vstop na kolo-dvor ter je s tem dal celemu pozdravu povsem drugo lice. Po 9. uri se je razporedil sprejem gasilcev in občinstva z godbo na čelu na slavnostni prostor v park ob Muri. Po pozdravnem nagovoru župana g. dr. Božio je govoril zvezni odbornik v imenu Jugosl. Gas. Zveze, nakar je preč. g. kaplan Sajovic služil sv. mašo na prostem. Službe božje se je udeležilo nebrojno občinstvo in vsi povabljeni gostje, predstavniki uradov, društev in polit. organizacij. Med daritvijo je svirala godba gas. društva razne komade zelo eksaktno. Po sv. maši se je vršilo kratko slavnostno zborovanje, na katerem je odbornik J. G. Z. g. Jernej Vengust razložil v kratkih besedah zgodovino Gas. društva za celo dobo

40 let nazaj. Poročilo izide v posebnem članku in morda celo v brošuri, zato se danes radi pomanjkanja prostora ne moremo baviti z izredno zanimivo vsebino poročila. Med starimi gasilci je prišel župni načelnik g. Stuhec (Ljutomer) in župni podnačelnik (Gornja Radgona) g. Franc Bračko ter ž. nač. g. Hanželič (Ormož) s številnimi društvi, ki so se udeležila deloma polnoštevilno, deloma po deputacijah i. s. Gaberje, Slov. Bistrica, Maribor, Pobrežje, M. Sobota, Radgona, Prekmurci, nadalje društva gornjeradg. župe: Gornja Radgona, Šratovci-Mele, Hrastje-Mota, Orehovci, Očeslavci, Ivanjševci, Apače-Žepovci i. dr. Vseh gasilcev je bilo do 200. Vsi ti so korporativno prisostvovali službi božji, med katero je igrala domača gasilska godba pod vodstvom g. P. Potočnika in so oddali domači finančni stražniki pod vodstvom g. Fr. Berložnika, car. uradnika, med glavnimi dejanji sv. maše par dobroposrečenih salv. Po službi božji se je vršilo slavnostno zborovanje. Na njem je poročal namesto obolelega načelnika g. Karla Salomon odbornik J. G. Z. in prejšnji mnogozaslужni načelnik g. Jernej Vengust, kateremu je članstvo tukajšnjega društva izročilo krasno-izdelano diplomo, delo Mirko Sadarja. Ista bo razstavljena občinstvu na ogled i. s. pri Gospodarski zadrugi. Diploma je izredno umetniško delo in se bomo nanjo obrnili s posebnim opisom. Izročitev diplome se je izvršila v stilu največje skromnosti, čisto po želji delavnega odlikovanca, ki je vedno in pri vseh priložnostih pokazal, da ne mara osebne hvale. Po kratkem društvenem zborovanju se je vršil svečani mimohod (defilacija) zbranih čet z godbo na čelu. Izredno posrečen je bil glasbeni komad, namenjen za to točko. Defilacija se je vršila v smislu društvenih pravil mimo predstavnikov oblasti in civilnih institucij. Pri predpoldanski slavnosti je bilo kaj lahko pregledati moč obmejnih gasilskih čet, ki stojijo v službi ljubezni do bližnjega. — Okoli 1. ure popoldne se je vršil v prostorih g. Karbaš slavnostni banket na čast povabljenih gostov. Med banketom je svirala domača gasilska godba. Med slavnostno pojedino so se vršili razni nagovori: Vodja ekspoz. okr. glavarstva g. komisar dr. Levičnik se je v toplih besedah spominjal humanitarnega delovanja društva in napil kralju in domovini; g. župan dr. Božio je v jedrnatih stavkih omenjal razvoj društva, ki je velikanske važnosti za našo mejo. Izrecno pa povdarjal, da je društvo postalo popolnoma slovenska last, kar je zasluga neumornega delujočega g. Vengusta. Napil je Pož. brambi kot taki. Za njim je povzel besedo vlč. g. župnik Ant. Kocbek, ki je v zelo iskrenem nagovoru povedal, da so gasilci nositelji dejanske ljubezni do bližnjega. Vsem predgovornikom se je zahvalil g. častni načelnik tuk. Gas. društva g. Jernej Vengust, nakar je vodja cele prireditve g. okrajni sodnik dr. Turato zaključil banket, iskreno so zahvaljujoč vsem, ki so se odzvali povabilu odbora. — Po banketu se je ob lepi udeležbi brez incidentov vršila dobro aranžirana tombola in veselica, ki je trajala pozno v noč. Izredno lep vtis je napravilo, da so se udeležili sodelovanja do malenkostnih izjem pristaši vseh strank. Udeležba

od strani gasilstva bi bila večja, ako ne bi bilo ovir za tranzitni prevoz in sitnosti ob meji. Proslava je eminentne važnosti za razvoj obmejnega gasilstva, ki je med vojno silno trpelo ter se sedaj znova razvija. Pomisliti je treba, da smo takorekoč na periferiji države, na neposredni državni meji in zato je dobra gasilska organizacija obenem važna kulturna organizacija, kateri moramo posvečati vso svojo skrb in naklonjenost.

Dopisi.

Gornja Radgona. Javna zahvala. Podpisani odbor prostov. gas. društva Gornja Radgona čuti prijetno dolžnost, da se tem potom kar najiskrenejše zahvaljuje vsem in vsakemu, kdorkoli je prispeval k temu, da se je zamogla proslava 40 letnice izvršiti v velikem obsegu in najlepšem redu. Posebna zahvala gre vsem požrtvovalnim darovalcem prostovoljnih prispevkov, kakor tudi neutrudljivim sotrudnikom, ki se zavedajo težke in važne naloge gasilske organizacije. V očigled velikih potreb, ki so nem nastale z ustanovitvijo lastne godbe, ki mora imeti dobra godala, katerih popravila stanejo visoke svote ter v očigled silno nujne potrebe po novi, moderno delujoči brizgalni, gasilskega orodja in brezhibnih vodnih cevi pričakujemo še voliko večjo naklonjenost slavnega občinstva, ki bo brezdvomno gmotno in moralno podpiralo naše Gasilno društvo. Še enkrat vsem skupaj: Bog povrni stotero! Odbor.

Gornja Radgona. Odbor Gasilnega društva naproša, da predložijo račune najpozneje do petka, dne 8. junija do 4. ure popoldne pri načelniku tov. g. Salomonu radi sklepanja računov prirejene slavnosti.

Gornja Radgona. — Proslava 40 letnice Gas. društva se je izvršila zelo lepo. Poročilo v drugem članku. — Tukajšnja Dekliška zveza je priredila 31. maja ponovitev igre „Zmaga najsv. Zakramenta“, ki je lepo uspela. Od čistega dobička te in prejšnje prireditve se je darovalo 100 K za obmejni tiskovni sklad. Društva, posnemajtel — Domače Kmetijsko bralno društvo priredi na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda, slovanskih blagovestnikov in v njuno proslavo Slavnostni koncert v dvorani Posojilnice. Prireditve se vrši v sredo, dne 4. julija, na predvečer praznika slovanskih blagovestnikov. Vabimo društva in prebivalstvo Gornje Radgone in okolice, da se omenjene proslave udeležijo v najlepšem številu. Koncert se bo vršil pri pogrnjenih mizah. Za dobra jedila in pijače po zmernih cenah je preskrbljeno. — Orjunska vročina. — Kljub temu, da s to razpuščenostjo družbo vrtoglavih elementov zelo obzirno postopamo, si vendar domišljujemo, da se celi svet vrti okoli njih vročih glav. — Ni dolgo tega, kar je nekdo (ime bo izvedel od pristojne sodnije) zapretil lojalnemu trgovcu, da mu bodo vse „zropotali“. V nedeljo pa smo slišali, da bodo tiskarno razbili. — Banditstvo, ki je sad

liberalne posurovelosti bomo vedeli maščevati, ako je državna oblast brez moči! — Vsak vrabec ve, da si pristaši SLS povsod prizadevajo, da bi prišla na našo državno in narodno mejo nekaka skladnost in bi se omejila brezploдна politična napetost, ki ima svoje korenine v bedastih in smešnih osebnostih, zato bodo isti ljudje tudi vedeli se braniti proti banditom. Nikdar ni bilo čuti, da bi napr. „klerikalci“ komu iskali orožje ali ga raditega ovadili, ali razbijali napr. demokratsko ali nemško imovino, pretili rojakom lastne krvi, ko nas itak ogroža nemški živelj! Podležem s tako politično moralno, ki kuje take naklepe napram nam in našemu listu pa v obraz povejmo: Fej, judeži, ki nosite narodnost na jeziku. V Avstriji smo se morali Slovenci bati nemškutarije, danes pa — lastnih bratov... Daleč smo prišli. O stvari še spregovorimo! Prosimo pa, da se radi te naše notice naj ne čutijo razžaljeni oni, ki te grožnje niso izrekli in sploh zanjo ne vedo, ampak jo gotovo obsojajo kot skrajno pobalinsko in barabsko.

Radinci. Županstvo Radinci objavlja sledeče: Gosp. Jurij Hildebrand ml. podaril je tukajšni občini brezplačno del zemljišča blizu kolodvora, ki naj služi kot stavbišče našemu okrožnemu zdravniku g. dr. Sedlačku. Za ta veledušni dar mu izreka občinski odbor najiskrenejšo zahvalo. Vrlemu, za svoj poklic vnetemu in izvrstnemu zdravniku je dana s tem temeljna podlaga, da si postavi, — po mnogih šikanah in preganjanju, — v prid trpečega prebivalstva, v naši sredini svoj lastni in stalni dom.

Radinci. Kolesarsko društvo Hrastje-Mota priredi v nedeljo, dne 10. junija 1923 v gostilni Maršek v Slatina Radinci vrtno veselico združeno z otvoritvijo kopalniške sezone s plesom, društveno dirko, šaljiva pošta in srečolov. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 3 Din. Svira ciganska godba. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Murska Sobota. Štiriletnica realne gimnazije v Murski Soboti. Realna gimnazija v Murski Soboti se je razvila s tekočim letom v popolno nižjo gimnazijo. Ta obletnica se bo primerno proslavila. V nedeljo, dne 17. t. m. bo ob 11. uri dopoldne telovadna akademija v Szaparyjevem parku, na Vidov dan, dne 28. t. m., pa bo v Kino-dvorani slavnostna predstava z nagovori, deklamacijami, petjem in Gogoljevo igro „Revizor“, katero bodo igrali dijaki zavoda. Starše in vse vse prijatelje mladine opozarjamo na obe prireditvi. Predstavi bodeta brez vstopnine, pač pa se bodo pri obeh prireditvah sprejemali prostovoljni prispevki za „Dijaško kuhinjo“ v katere korist se bodeta vršili obe prireditvi. Obenem opozarjamo na razstavo dijaških risb, ki bo otvorjena na Vidov dan v gimnazijski telovadnici. Vstop za vsakogar prost.

Murska Sobota. Sprejemni izpiti za I. razred državne realne gimnazije v Murski Soboti se bodo pričeli v poletnem roku v soboto, dne 30. junija t. l. ob 9. uri popoldne. Zahteva se: iz krščanskega nauka toliko znanja, kolikor se ga mora pridobiti v prvih štirih letih ljudske

šole; iz slovenščine spretnost v čitanju in pisanju, početni nauki iz oblikoslovja, poznavanje pravopisnih pravil, razčlenitev prosto razširjenega stavka; iz računstva izvežbanost v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili. Izpita iz krščanskega nauka se oprosti, kdor ima v izpričevalu „dobro“ ali „prav dobro“. Za sprejemni izpit se naj prijavi učenci (učenke) 23. ali 24. junija predpoldne v ravnateljevi pisarni ali pa pismeno do 30. junija. Predložiti morajo rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Starost najmanj 10 let, dovršenih vsaj do konca leta 1923. Ponavljanje sprejemnega izpita v istem letu na isti ali drugi srednji šoli ni dovoljeno. Ravnateljstvo drž. realne gimnazije v Murski Soboti.

Veržej. Marijanišče v Veržaju obhaja praznik presv. Srca Jezusovega letos 3. nedeljo meseca junija. Pridite častilci božjega Srca od blizu in daleč in se v obilnem številu udeležite te tako ljubeznive slovesnosti, ki je pač edina te vrste na celnem Murskem polju. — Poklonimo se božjemu Srcu našega evharist. Kralja, posvetimo mu znova svoja srca, svoje družine in domove. Živel Srce Jezusovo!

Stročja vas. Tukajšno Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 10. jnnja v prostorih g. Mihaliča velezanimivo 3 dejansko igro „Davek na samce“. Ker je ves čisti dobiček namenjen za nabavo novih knjig, ste prijatelji mladine in knjig, prisrčno vabljeni. „Krivoprisežnik“ sledi v kratkem! Odbor.

Ljutomerske novosti. Od poljske železnice. V ponedeljek, dne 28. maja je peljal hlapec g. Frica Zemljčič več vreč žvepla iz Ormoža. Nesreča je hotela, da se je srečal z poljsko železnico, ki ima svoj tir položen na cesti, kraj pokopališča in iskre, ki so puhale iz lokomotive, so vnele vreče, in le prisotnosti duha voznika se je zahvaliti, da je zmetal ogrožene vreče z voza, drugače bi se zgodila še večja nesreča. Vsekakor pa je povzročilo posredno občutno škodo posestnikom poleg ceste se nahajajočih njiv, posebej g. A. Cimerman, kateremu se je predčasno na umeten način zazorilo žito. To je že drugi slučaj, da je iskra lokomotive poljske železnice, ki prevaža material za zgradbo železnice, povzročila nesrečo. Prvič so namreč, po pameti nevednoga naložili na voz tik pred lokomotivo slamo za barake v takozvanih „Kačjih grabah“. Ta slama se jim je med potjo užgala, seve od isker. Vspričo vsem tem slučajem vlada med občinstvom prepričanje, da se zdaj, ko ljudje vozijo seno tam, ne bo „zdravo“ srečati se s poljsko železnico. — Naši vinotoči. Hudo je na svetu, a še nam le dobro gre. Da je temu res tako, to nam dokazuje naš gosp. Bombek, ki nam vsako nedeljo oznani dva do tri nove vinotoče ali „pušenšanke“. Ni treba biti posebno „kunšten“, da bi ne mogel presoditi, kedo je kriv, da si morajo vinogradniki pomagati z le-tim poslednjim sredstvom, da spravijo svoj pridelek v denar. Koliko samohvale so si peli bivši samostojni poslanci v „Kmet. listu“, da so dosegli „ugodno“ (?) vinsko oz. pivsko

Roman Bendé:

Čudotvorna pijača.

(Kmečka burka v štirih dejanjih, prirejena po humoreski iz moje mladosti.)

(7. nadaljevanje.)

Miha: Seveda sem razumel. Svojo vlogo itak dobro znam; še nisem pozabil. Vse drugo pa si bom zapomnil, čeravno je malo preveč ceremonij; pa tebi vseeno verjamem, ker pravijo, da si z vsemi mažami namazan in da povsod pomagaš.

Peter: Že prav. Potem pa še nekaj. Skoraj bi bil pozabil. Uspeh bi utegnil izostati, ako bi ti svoje vloge ne govoril pred Uršo v pravi, pristni slovenščini, kakor se govori na odru ali kakor se bere!

Miha: To se razume samo po sebi!

Peter: Samo dobro se nauči tistih besed in pazi, da ne boš rekel kaj narobe, ali kaj izpustil ali pa dodjal, kar ti lahko prekriža vsak uspeh!

Miha: Bodi kar brez skrbi! Vse bo šlo. Mora iti!

Peter: Še nekaj. Skoro bi pozabil še na eno vprašanje: Povej Miha, ali tvoja boljša polovica rada in hudo — preklinja?

Miha: Bog nas varuj in sveta Mati Božja, tako ti včasih kliče vse zlodje skupaj, da se ti morajo ježiti lasje in da te oblije mrzel pot... Večkrat mislim: Zdaj pa zdaj me bo zlodej

odnesel — tako silno preklinja ta moja boljša polovica.

Peter: (kakor, da se je nečesa važnega domislil, dvigne kazalec desne roke kvišku, reče važno) Ravno prav!

Miha: Kaj, prav je to?

Peter: Kaj, se to pravi: prav? Ne bodi vendar nestrpen. To je kakor nalašč. Gotovo bo tisto noč, ko ne boš ti do polnoči prišel domov, zvala samega poglavarja pekla. Pa nič zato, Miha! Je še bolje. Poslušaj dobro: Vzemimo zimsko suknjo, ki je znotraj kosmata, obrni jo in obleci. Itak prideš v temi domov. Ne bo ti težko, ker si izvežban igralec in junaške vloge se ti kaj dobro podajo; zato pa boš tudi to vlogo rešil dobro, kar bo le tebi samemu v korist!

Miha: Saj je celo moje življenje ena velikanska komedija; zato rad igram še to — (z žalostnim glasom) — morda zadnjo (povdarja) vlogo v svojem življenju...

Peter: Ne obupaj, ampak zaupaj! Stori vse po mojih navodilih. Predvsem pa ne pozabi pri svojem nastopu spremeniti svoj glas za nekaj tonov navzgor ali navzdol, da te ne spozna tako hitro. Urša ne sme na noben način prvi hip spoznati tebe, ampak sebe in svoj greh v tebi!

Miha: (se popraska za ušesi) Peter, ali me imaš za norca? Saj nisem tako nor, tako neumen, kakor izgledam. Pomni: Za uspeh dobiš plačilo, kakoršnega niti v sanjah ne pričakuješ.

Peter: (navidez užaljeno) Peter Kljukec nikogar ne kliče k sebi. Glas o meni in moji umetnosti gre daleč naokrog. K vsemu pa mi je pripomogla črna umetnost skrita v tej-le proroški knjigi, katere skrivnost leže z menoj v grob.

Miha: Ne zameri Peter. Pekel imam na zemlji, pa sem nevoljen, oprosti.

Peter: (zamahne z roko) Razumem, razumem. (Pogleda po sobi) Stori torej vse do pičice, kakor sem ti naročil, sicer bi bilo vse zastoj. Enkrat pa mora mir v tvojo hišo!

Miha: Kako sem ti hvaležen, Peter. Torej pojutrišnjem pridem. Če te ne bo doma, najdem obe steklenici na oknu, kajne? Mala je za piti, velika za mazanje po tvojih navodilih. Sto dinarjev ti dam, razumeš sto dinarjev ali dvesto goldinarjev ali štiristo kron, en dolar ali 72.000 avstrijskih kron, samo ako pomaga. Pa zbogom ljubi Peter in hvala za enkrat!

Peter: Nič hvala, nič — Miha. Za plačilo se ne mudi. In preveč mi ponujaš. Šele, ko bo pomagalo, vzamem in še takrat samo slovenske denarje.

Miha: Pa, srečno Peter.

Peter: Na pot še en kozarček. Zvrni ga Miha!

Miha: (pije) Pa naj bo! (Zopet pije in zvrne) — Srečno Peter in hvala ti tisočera še enkrat! Srečno, Peter!

(Dalje prihodnjič.)

trgovino z Čehi. Ali zdaj? ... Na vse zadnje bi naj rešili vinogradniško vprašanje ubogi delovni sloji, ki hočejo za trenutek pozabiti svoje gorje v nekoliko cenejšem vinu. Kam nas bo pripeljal ta način gospodarstva? — Proslava prevoza judenburških žrtev se je dne 2. junija vršila tudi pri nas. Nekatera društva so se zavedala, kaj je njih dolžnost („Gas. društvo Ljutomer“ in „Orel“) dočim so gotova društva ostala brezbržna napram pomenljivi slavnosti. Kar se tiče slavnostnih govornikov, je prvi govoril predsednik g. J. M. še dokaj stvarno, dočim bi drugemu lahko prav „žarke“ vsekali nazaj, ko se je izrazil, da se v „svobodni“ Jugoslaviji otrokom ni treba bati, da bi jim kedaj njihove brate ali očete tirali v ječo ali celo na morišče. (Ali Orjuncem ni omenjal? Uredn.) G. govornik, ki zavzema precej visoko mesto pri našem okr. glavarstvu, bi moral vedeti, do so čuli njegov govor politično dobro orientirani ljudje in je zato bil njegov govor le prazna fraza, katerih smo že vajeni slišati ob podobnih priložnostih. Demokratska orjunska dejanja govore drugače, kakor lepe besede slavnostnih „gučev“. — Lepe pesmi glas, sega v deveto vas. To v polni meri velja tudi v igri „Cvetina Borogradska“, katero je vprizorilo naše Bralno društvo trikrat zaporedoma, vselej ob obilni udeležbi občinstva. Brez laskanja na katerokoli stran moramo omeniti, da so se naši igralci resno potrudili, podati občinstvu nekaj lepega. Toraj mladina, po tem potu naprej in plačilo vaše bo: Lep društveni dom, kjer se boste zamogli bolj prosto gibati, kot v sedanjih ternih prostorih.

Tedenske novice

Pri Jadranski banki shranjene rentne knjižice naj se dvignejo. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja: Po zaprosilu Jadranske bank, podružnice v Ljubljani, oddelek za repatriacijo, z dne 23. maja 1923 se pozivljajo stranke, ki so svojčas tej banki radi repatriacije oddale rentne knjižice poštne hranile na Dunaju v vojnem posojilu, a knjižic še niso dvignile, da jih dvignejo pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani ali pa jih od nje pismeno zahtevajo. Za umrle lastnike naj prevzamejo knjižice ali jih pismeno zahtevajo njih dediči. Če zapuščinska obravnava še ni končana, naj pa dediči prijavijo knjižice zapuščinskemu sodišču, da jih to rekvirira od Jadranske banke.

Kuponi predvojnih negažiranih a. o. dolgov. Oddaja kuponov k obveznicam predvojnih negažiranih dolgov bivše Avstro-Ogrske. Finančna delegacija objavlja službeno, da so se morale po razpisu generalne direktije državnih dolgov v Beogradu z dne 14. maja t. l. D broj 9626 obveznice predvojnih negažiranih dolgov bivše Avstro-Ogrske oddati s kuponskimi polami vred. Kdor bi kuponov pol ne bil oddal obenem z obveznicami, naj jih torej pošlje naknadno neposredno generalni direktiji državnih dolgov v Beogradu.

Preseljevanje v Ameriko. Generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu naznanja: V Chicagu izhajajoči list „Hrvatski Glasnik“, priobčuje v eni zadnjih številčk daljši informativni članek, v katerem dokazuje, kako nevarno in brezuspešno je, če skušajo naši izseljenci priti v Zedinjene države preko sosednjih držav, ko je določena kvota za našo kraljevino že izčrpana. Članek veli med drugim: Mnogi naši izseljenci so, ker vsled izčrpane kvote niso mogli dobiti viza amerikanskega konzulata za Zedinjene države, prosili in tudi dobili izseljeniški potni list za Meksiko ter se s tem potnim listom dopotovali v prepričanju, da se bodo s tem, da potujejo preko Meksike, mogli izogniti strogim priseljeniškim zakonom Zedinjenih držav. Taki izseljenci postajajo le žrtve strogosti teh zakonov. Kot primer navaja članek nastopno: Nedavno je bilo v županijski ječi (County jail) v Baredu, ki leži ob južni meji Zedinjenih držav proti Meksiki, zaprtih okoli 40 Bolgarov, ki jih je ujela straža Zedinjenih držav in ki so bili nato vsi vrnjeni v Bolgarijo. V imenovani ječi se nahaja tudi več izseljencev iz naše kraljevine, ki so hoteli priti v Zedinjene države nezakonitim potom. Pripomniti je še, da se morejo oni, katerim je uspelo, priti na tak način v Zedinjene države, po amerškem zakonu aretirati tekom petih let in deportirati v oni kraj, odkoder so prišli. Zaradi tega se opozarjajo naši izseljenci na te slučaje in na posledice in škodo, ki jih čakajo, ako hočejo na tak nezakonit način prekoračiti meje Zedinjenih držav.

Slavenska banka d. d., Zagreb, ekspozitura Jesenice pričela je s poslovanjem dne 11. maja t. l.

Za 5 milijard in 480 Din je bilo dne 15. maja v obtoku bankovcev.

Prošnje za sprejem v državno-blagajniško-davčno šolo v Novem Sadu. V Novem Sadu se je ustanovila „državna blagajniško-porezniška šola“, v svrhu pouka v blagajniški davčni stroki, v katero se sprejemajo moški (v slučaju pomanjkanja tudi ženski) kandidati, ki so izvršili najmanj šest razredov srednje šole (gimnazije ali realke). Prošnje je vložiti do 10. julija 1923. Reflektanti naj se osebno zglase v predsedstveni pisarni finančne delegacije, kjer dobe podrobna pojasnila. Važno je, da siromašni kandidati dobe iz državne blagajne podpore v znesku 800 Din, ki se bo pa morala vrniti v osmih letih in sicer od dneva, ko stopi v državno službo.

Izplačevanje 6% nih kronskih in dinarskih državnih bonov podaljšano. Po brzojavnem pooblastilu generalne direktije državnih dolgov v Beogradu D broj 9806 z dne 14. t. m. se bodo 6% ni kronski in dinarski državni boni še naprej izplačevali, kolikor niso bili izplačani še do 1. maja t. l. Izplačevanje se vrši za vso Slovenijo — kakor doslej — samo pri fivančni deželni blagajni v Ljubljani.

Opozorilo delodajalcem. Na podlagi § 102. zakona o zaščiti delavcev, so delodajalci ter vsa državna in samoupravna oblastna, ki odpuste naenkrat več kot pet delavcev, dolžna to javiti najbližji „Krajevni borzi dela“ še isti dan po izvršeni odpovedi, z označbo števila in poklicev. Vsa državna in samoupravna oblastva ter koncesionirana podjetja so dolžna vse delovne moči naročati predvsem preko „borze dela“. Opozarja se, da zapadejo v slučaju, da te odredbe ne bi izpolnjevali, denarni kazni od 50—3000 Din.

Granata ju je razmesarila. Grozna nesreča se je pripetila minoli torek v Ljubljani. 15 letni Albin Indof iz Ljubljane je vzel svojemu očetu neko granato in se žnjo podal na Golovec (log pri Ljubljani), da jo tam skupno z 11 letnim prijateljskom Bogomilom Porento pregleda. Dečka bi bila rada izvedela, ali je granata napolnjena ali ne. Albinov oče jo je namreč bil prinesel iz fronte. Dečka sta udarila s kladivom po granati, ki pa je naenkrat eksplodirala in dečka razmesarila. Albin je bil takoj mrtev, Bogomil pa je še tistega dne umrl v bolnišnici. Stariši, čuvajte take stvari pred deco!

Elektrarna na Savi za mesto Zagreb. Zagrebško mesto si namerava zgraditi hidroelektrično centralo na Savi in sicer med krajema Krško in Čadež na bivšem Štajerskem.

Kakor pišejo pariški listi, so povišali v Moskvi (Rusiji) ceno eni številki časopisa „Izvestja“ na 2 milijona rubljev.

Dvojčka, dečka in deklico, ki sta na celi strani skupaj zaraščena, je v neki vesnici v Dalmaciji porodila neka kmečka žena. Zaraščenca sta zdrava.

Najmlajša babica (stara mati) na svetu je stara komaj 31 let. Imenuje se Birdic Myers, doma iz Los Angeles (argentinijska v Južni Ameriki). Poročila se je s 14. letom in leto nato je povila krepko dekletce, ki se je lansko leto komaj 15 let stara poročila in je letos porodila dečka.

Velika nesreča. Velikanski roj moskitov (mrčes, ki hudo piči in prenaša malarijo), je sredi morja napadel parnik „Garth Castle“. Opikal je vse, kar je dobil živega. Sedem popotnikov in eden pomorščak so po nekaj dneh umrli na malariji.

Neverjetna pojedina. Navadno dajejo mesta ali pa bogati zasebniki pojedine (francosko: banquet) na čast odličnim in zaslužnim osebam. Ob tej priliki govorijo razni govorniki o zaslugah dotičnika, kateremu so priredili pojedino. — V Ameriki, v deželi, kjer se je zgodilo že toliko čudežnih stvari, pa so priredili pojedino na

čast molzni kravi, ki je dala v enem letu 30.886 l. Na pojedini je bilo zbranih 300 gostov. Če je bila tudi krava navzoča pri pojedini, o tem molči poročilo. Dogodek je neverjeten in je gotovo samo v Ameriki mogoč.

Mrtva mesta. Nekdanja velika mesta v Aziji (posebno v Mali Aziji) in Afriki so dandanes zasute razvaline. Preiskovalci jih izkopavajo. Odpravljajo njih prejšnje življenje, ki pripoveduje tudi iz najmanjšega predmeta o visoki stopnji tedanje kulture. Predmeti pripovedujejo, da so bili tedanji ljudje, v nekaterih panogah celo na višji stopnji, kot mi. Stavbarstvo, umetnost, zdravilstvo in tudi v tehniki so bili na višku. Da ni zgorela ogromna Alexandrinska knjižnica, nebi se stekala pota vede in znanosti proti zapadu. — Ko so napočile v starem veku nove kulturne dobe, zapuščali so ljudje prvotna bivališča in se preseljevali. Zapuščali so svoja mesta, ki so se porušila. Zasil jih je veter s peskom puščav tako, da izkopavajo na primer prvo, drugo in tretje mesto troje, ki so bila sezidana drug na drugem. Nove kulturne dobe, ki so spreminjale obliko ljudskega življenja, so razgnale prebivalce po svetu. Tudi danes imamo take pojave. Svetovna vojna je spremenila mnogo. Spremenila je državne meje in ljudsko življenje. Morski promet Trsta je padel tako, da znaša množina prometa četrtinko predvojnih tovorov. Trgovsko življenje umira. Tržaško prebivalstvo bo primorano se izseliti, ako ne pride kakšna sprememba. Mesto Dunaj čaka slična usoda. Tudi druga nemška mesta, ki nimajo toliko zaledja, toliko ozemlja krog sebe, od čegar bi mogla trgovina in industrija živeti, tako kot pred vojno, se bodo zmanjšala. — Čez tisočletja bodo izkopavali znanstveniki današnja mesta in pisali bodo o ljudskem življenju in kulturi, ki ni bilo vredno, da je živelo v dvajsetem stoletju.

Vinski trg. V Sloveniji se tržijo vina od 9—15 Din za liter, zadnje hladno vreme ni povoljno za razvoj vinogradov. Kmetjska vina v hrvaškem Zagorju 3—4 Din, stara vina 7—10 Din, črna vina 7—9 Din, na madžarskem so cene vina narasle. 8 odstotna vina 50—60 Km, veleposestniška vina 70 Km, samorodska vina 140—160 Km, 13 odstotna 180—200 Km za liter.

Cene krmi padajo. Zadnji dež, ki je padel o pravem času in ga je bilo dovolj po celi državi, je bil velike koristi tudi za travnike in njive z deteljo. Izgledi na dobro košnjo so se s tem še izboljšali. Zato so začele cene stari krmi padati.

Tržne cene. Jajca 1.20 do 1.25 Din. Svinjsko meso se je podražilo za 5—6 K pri kg. Boljše blago 110 K, slabše blago 80 K. Moka: Cene so ugodne, ker kaže v vzhodni in južni Evropi letina jako dobro. Oves je za 20 do 30 para postal cenejši. V splošnem so cene poljskih pridelkov jako ugodne, ker kaže letina izvanredno dobro. Iz vseh delov države prihajajo ugodna poročila, ki pravijo, da bo letošnja žetev taka, kakoršne še nismo imeli v Jugoslaviji. Posebno dobro kaže krma, seno, ki je prišlo letos za 14 dni prej, kot druga leta. Ako se ne bo vreme prevrglo, bo končano pomanjkanje krme.

Železniški most pri Veržeju bo čez nekaj tednov že gotov. Veselo pozdravljamo novo vez med Prekmurjem in ostalo Slovenijo.

V Varaždinu nameravajo meseca avgusta t. l. prirediti kulturno-historično razstavo. Razstavljene bodo slike, denarji, narodne noše, orožje, hišna in kuhinjska oprava, oblačila itd. Razstaviti pa se smejo samo predmeti, ki so že do 70 let stari.

Dohodki glavnih carinarnic v prvi polovici maja so znašali 48 milijonov Din.

Imaš ti solčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

Uporabljalaj Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljalaj Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz občutljivi v zimi in vetru?

Uporabljalaj Elza lilijno-mlečno milo!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabljalaj Elza lilijno-mlečno milo!

Ali se tožiš na izpadanju las, prhuta in osivelost?

Uporabljalaj Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabljalaj Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep?
Ali hočeš biti povsod rad viden?
Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

To je ono pravo!

Išči v vseh poslovalnicah samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Naročiš naravnost, tako stane s pakovanjem in poštnino če denar naprej ali po povzetju:

- 2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 Din,
- 2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 Din,
- 4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 35 Din.

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 326, Hrvatsko.

Vabilo

na

občni zbor

Okrajne posojilnice v Ljutomeru

ki se vrši

v četrtek, dne 21. junija, ob 8. uri dopoldne v posojilnični pisarni v Ljutomeru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorništva o računu za leto 1922 in odobrenje istega.
3. Izločitev udov.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzornega sveta in cenilne komisije.
6. Slučajni predlogi.

Ako bi ta na 8. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 9. uri istega dne z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, kateri bode v smislu § 38. pravil sklepal veljavno tudi ne oziraje se na število navzočih združnikov.

V Ljutomeru, dne 4. junija 1923.

Jožef Velnar, načelnik.

PALMA

kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego od kozel Varstvo proti vlazi i mrazu!

Norddeutscher Lloyd, Bremen

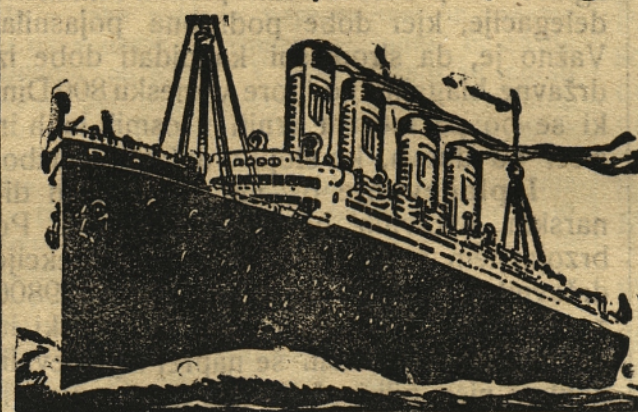
(Severonemški Lloyd)

Vsem Amerikancem najbolj poznana parobrodna družba.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Hrv. Slav. Gospodarsko društvo v Zagrebu.

Brzjavi: Nordlloyd, Zagreb.

Poslovalnica v Zagrebu:

Viator konačište, pri državnem kolodvoru.

Podružnica v Beogradu:

Obiličev venac 10.

Podružnica v Ljubljani:

Eduard Tavčar, Miklošičeva ulica.

Podružnica v V. Bečkerek:

Johann Graf, Cara Dušana ulica.

vseh vrst so v zalogi pri Produktivni zadruzi mizarstvih mojstrov v Mariboru, Grajski trg 3

Furnire

po skrajno nizki ceni.

Kdor

ima kaj za prodati ali hoče kaj kupiti, naj inserira v „Murski Straži“.

Najboljše in najcenejše

kupite vse vrste blaga za moške in ženske obleke do najfinejših špecialitet v manufakturni trgovini

Franc Seršen, Ljutomer

Največja zaloga!

Najnižje cene!

Javna zahvala.

Gospod Jurij Hildebrand ml. podaril je tukajšnji občini brezplačno del zemljišča blizu kolodvora, ki naj služi kot stavbišče našemu okrožnemu zdravniku g. dr. Sedlačku.

Za ta veldušni dar mu izreka občinski odbor najiskrenejšo zahvalo.

Vrlemu, za svoj poklic vnetemu in izvrstnemu zdravniku je dana stem temeljna podlaga, da si postavi, — po mnogih šikanah in preganjanju, — v prid trpečega prebivalstva, v naše sredini svoj lastni in stalni Dom.

Županstvo Radinci, dne 3. junija 1923

Župan: Zemljč 1. r.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da sem širil ne-resnične vesti zoper gospo Veroniko Dvoršak v Stavenskem vrhu. Obžalujem to stem potom in se nji zahvaljujem že naprej ako odstopi od tožbe in njo prosim odpuščanja.

Orehovski vrh, dne 27. maja 1923.

Janez Muhec.

Toliko jajc
mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u

v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS štev. 12

kateri plača po najvišjih dnevnih cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevnih cenah.

Na prodaj

sta 2 mladi lisici po 4 mesece stari. Kdor želi kupiti, naj vpraša

pri Janezu Horvat, Lomanoše št. 17.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z n. z.

obrestuje vloge z 5% od sto, daje raznovrstna posojila in vezane vloge tudi višje, izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168